

ESG u javnoj upravi

Saznajte sve bitno o utjecaju ESG-a na vaše poslovanje, obvezama koje imate, trendovima koje očekujemo i mogućnostima ulaganja.

Što je ESG?

ESG označava **okoliš (Environmental)**, **društvo (Social)** i **upravljanje (Governance)**, tri ključna faktora za mjerenje održivosti i društvenog utjecaja poduzeća. ESG ide dalje od tradicionalnih financijskih matrica, fokusirajući se na to kako organizacije upravljaju svojim utjecajem na okoliš, odnosima sa sudionicima te pridržavanjem etičkih praksi upravljanja.

OKOLIŠNI FAKTORI (engl. Environment, označava utjecaj tvrtke na okoliš)

- Klimatske promjene i rizici
- energetska učinkovitost
- onečišćenje
- bioraznolikost...

DRUŠTVENI UTJECAJI (engl. Social, označava utjecaj tvrtke na društvo)

- Ljudska i radnička prava
- raznolikost
- uključenost
- dobrobit zaposlenika
- zadovoljstvo klijenata
- ulaganje u zajednicu...

UPRAVLJAČKI UTJECAJI (engl. Governance, označava društveno osviješteno upravljanje)

- Upravljačka struktura
- struktura naknada
- usklađenost s propisima
- antikorupcijska korporativna kultura - odnosi s dobavljačima...

Regulativa i nacionalna strategija

1. Prilagodba Republike Hrvatske:

- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje 2040. – 2070.
- Klimatska strategija za razdoblje 2024. – 2026.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO).

2. Ključna regulativa o održivosti povezana s izvještavanjem:

- EU taksonomija
- Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD)
- Europski standardi izvještavanja o održivosti (ESRS)
- Zakon o računovodstvu
- Stop-the-Clock / Omnibus

Jeste li obveznik izvještavanja?

✓ Da ako je:

- riječ o velikoj kompaniji* s područja Europske unije
- kompanija uvrštena na burzu
- strana kompanija s matičnom kompanijom u Europskoj uniji.

* Sva velika poduzeća koja prelaze dva od sljedeća tri kriterija: više od 250 zaposlenika, aktiva iznad 20.000.000 EUR te prihod iznad 40.000.000 EUR.

Ne ako je:

- riječ o malom poduzeću (SME).

! Važno je znati!

Velike kompanije za potrebe vlastitog izvještavanja o održivosti traže od malih i srednjih poduzeća sljedeće podatke: emisije CO₂, potrošnja energije, količina otpada i dr.

Kako javna uprava svojom strategijom održive nabave utječe na gospodarstvo?

Zelena javna nabava

- proizvodi ili usluge s eko-oznakom
- niskouglični građevinski materijali u javnim zgradama
- električna ili hibridna vozila za gradske flote
- reciklirani materijali u nabavljenim proizvodima.

Kružna nabava

- prednost ponovno upotrijebljenim, obnovljenim i recikliranim materijalima
- sustavi povrata za namještaj, IT opremu i građevinske materijale
- bodovanje dobavljača koji smanjuju otpad i utjecaj na okoliš.

Društveno odgovorna nabava

- prednost lokalnim malim i srednjim poduzećima (SME), socijalnim poduzećima i poduzećima u vlasništvu manjina
- poštene plaće i etički nabavni lanci obvezni za ugovore s javnom upravom.

Energetski učinkovita nabava

- prednost se daje LED rasvjeti, visokoučinkovitim HVAC sustavima i pasivnim zgradama
- ugovori za opskrbu električnom energijom favoriziraju 100% obnovljive izvore energije.

Trendovi, klimatske promjene i rizici

Trendovi održivosti koji utječu na javnu upravu

- zelene tehnologije za dekarbonizaciju – ključne za postizanje nulte neto stope emisije
- određivanje cijene ugljika za podupiranje klimatskih akcija ključno za usmjeravanje gospodarstva prema niskougličnoj budućnosti
- zeleni poslovi i vještine ključne su za zelenu tranziciju – zelene vještine ključne su za uspjeh i brzinu zelene tranzicije
- održiva infrastruktura za ubrzano postizanje nulte neto stope emisija – potrebna transformacija uključuje čistu energiju, zeleni prijevoz i energetske učinkovitost
- održivo financiranje u središtu je neto nulte tranzicije – zahtijeva velika ulaganja i suradnju državnih institucija i privatnih investitora.

Klimatski uvjeti na koje će se odraziti promjene

- oborine
- snježni pokrov
- površinsko otjecanje
- temperatura zraka
- ekstremni vremenski uvjeti
- vjetar
- vlažnost zraka
- vlažnost tla
- sunčevo zračenje
- razina mora.

Kako možete poslovati održivo?

- Razviti strateške planove i imenovati internog direktora odgovornog za održivost i svrhu poslovanja.
- osigurati edukacijske programe za zaposlenike
- procijeniti rizike i prilike povezane s održivošću
- uključiti unutarnje i vanjske dionike, identificirati njihove ključne interese i poslovnu relevantnost
- prioritzirati organizacijsku kulturu i mentalno zdravlje
- implementirati tehnologiju za poboljšanje učinkovitosti, transparentnosti i angažmana.

Kako javna uprava treba poticati održivi razvoj?

Ključni element	Zahtjev	Razmatranja javne uprave
Fizički aspekti	– otpornost na fizičke napore, prirodne nepogode, degradaciju i zastarjelost – robusnost i redundancija u dizajnu – lokacija	– inovacije u strategijama održavanja i upravljanja imovinom postojeće infrastrukture – osiguravanje klimatske otpornosti infrastrukture da bi se smanjili izravni gubici i neizravni troškovi poremećaja – izgradnja klimatski otporne infrastrukture trebala bi uključivati paket upravljačkih i strukturnih mjera
Operacije i zaštita podataka	– pristup radnoj snazi, nabavnim lancima i obrtnom kapitalu – kibernetičke prijetnje, podaci, sigurnost, privatnost i zaštita – sigurnosni protokoli i standardi	– fokus na investicije i upravljanje kapitalom za velike održive projekte – praćenje izvođačkih radova tijekom cijelog životnog ciklusa projekta – snažni interni sigurnosni sustavi – poštivanje sigurnosnih protokola
Upravljanje	– raspodjela rizika i odgovornosti, ugovorni modeli, transparentnost i povjerenje – planovi otpornosti i kontinuiteta poslovanja, sposobnost donošenja odluka – međuovisnost imovine	– inovativne strategije nabave i upravljanja ugovorima – integracija radnih strategija na svim razinama organizacije – raspodjela rizika među svim dionicima – donošenje informiranih odluka na temelju dostupnih podataka
Financiranje i fondovi	– snažni financijski temelji, odgovarajuća likvidnost i financijske obveze – učinkoviti modeli financiranja	– financiranje koje podržavaju razvojne institucije, vlada i privatni investitori – poticanje regulatornih politika koje mogu privući više investitora – financijski modeli trebaju biti otporni na vanjske šokove
Dostupnost usluga	– uloga pouzdanih javnih usluga u infrastrukturi tijekom kriza – briga o ranjivim skupinama te poticanje uključivosti	– primjena digitalnih tehnologija i osiguravanje dostupnosti javnih usluga – omogućavanje lakšeg pristupa uslugama za građane – snažna IT infrastruktura i osiguravanje dostupnosti usluga 24/7

Aktivnosti kojima javna uprava treba poticati održivost SME društava:

1.	2.	3.	4.
Državne potpore i subvencije	Suradnja s razvojnim bankama	Partnerstva s komercijalnim bankama	Savjetodavne usluge i jačanje kapaciteta

Kako poboljšati održivost u gradovima?

Gospodarenje otpadom	Upravljanje otpadnim vodama	Poboljšanje kvalitete zraka
povećanje energetske učinkovitosti	modernizacija sustava pročišćavanja	promicanje održive mobilnosti
poticanje kružnog gospodarstva	bolja kontrola industrijskih ispuštanja	povećanje energetske učinkovitosti
uvođenje pametnog prikupljanja otpada	povećanje pokrivenosti sustavom odvodnje	korištenje obnovljivih izvora energije
povećanje kapaciteta za obradu biootpada	korištenje pročišćene vode	sadnja zelenih površina
jačanje sankcija i poticaja	podizanje svijesti građana	stroža regulacija industrijskih emisija

Utjecaj javne uprave na emisiju CO₂ transporta u gradovima

Ključni izvori emisija CO ₂ u transportu	Strategije za smanjenje emisija CO ₂
Zastarjela vozila u cestovnom prometu Velik broj automobila s unutarnjim izgaranjem, gužve i duga zadržavanja u prometu povećavaju emisije CO ₂ zbog nepotrebne potrošnje goriva.	– pametno planiranje prometne mreže – zelene prometnice
Loša prometna infrastruktura Nepovezanost biciklističkih i pješačkih staza, neučinkoviti cestovni koridori.	– proširenje biciklističkih i pješačkih zona – prometna rješenja za smanjenje gužvi
Neefikasan javni prijevoz Zastarjeli autobusi i vlakovi, rijetke linije i loša povezanost potiču veće oslanjanje na individualni prijevoz.	– modernizacija javnog prijevoza

Primjeri ulaganja koje donosi ekološku i poslovnu vrijednost

OSNOVNE INFORMACIJE

- Lokacija: Albury, Australija
- Partneri: Asahi Beverages, Cleanaway Waste Management, Pact Group Holdings
- Kapacitet obrade: do 28.000 tona PET plastike godišnje.

OPIS INVESTICIJE

Circular Plastics Australia (PET) je zajednički pothvat triju vodećih australskih tvrtki radi zatvaranja kruga u reciklaži PET otpada.

- **Cleanaway**, kao vodeća tvrtka za upravljanje otpadom, osigurava prikupljanje i dostavu plastičnog otpada.

- **Pact Group** upravlja postrojenjem za reciklažu, gdje se prikupljeni PET otpad obrađuje i pretvara u visokokvalitetne reciklirane plastične pelete.
- **Asahi Beverages** koristi ove pelete za proizvodnju novih boca za svoje napitke, čime se smanjuje potreba za novom plastikom.

UČINCI NA OKOLIŠ

Smanjenje otpada – obrada do 28.000 tona PET plastike godišnje smanjuje količinu otpada koji završava na odlagalištima.

Zatvaranje kruga – reciklirani materijali se ponovno koriste u proizvodnji, čime se ostvaruje model cirkularne ekonomije.

Smanjenje emisija – korištenje reciklirane plastike umjesto nove smanjuje emisije stakleničkih plinova, povezane s proizvodnjom plastike.

ACEA

- **Tehnologija:** planira ulaganja od 7,6 milijardi EUR do 2028., s naglaskom na proširenje kapaciteta akvadukta Peschier, razvoj postrojenja za obradu plastike i proizvodnju energije iz otpada.
- **Učinci:** povećanje učinkovitosti pri korištenju resursa, smanjenje gubitaka vode i emisija CO₂, povećanje kapaciteta za reciklažu i proizvodnju obnovljive energije

A2A

- **Tehnologija:** upravljanje distribucijom električne energije, plina, vodom i otpadom. Fokus je na integraciji obnovljivih izvora energije i reciklaži otpada u energetske sektor.
- **Učinci:** smanjenje otpada na odlagalištima, povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje kvalitete urbanih usluga.

VEOLIA

- **Tehnologija:** tehnologija za ponovnu uporabu otpadnih voda, proizvodnju bioplina iz organskog otpada i virtualne elektrane koje povezuju lokalne izvore energije s mrežom.
- **Učinci:** smanjenje potrošnje svježe vode, poboljšanje kvalitete vode, rast prihoda od 15% za vodni segment.

EU INICIJATIVE

- **Tehnologija:** Europska komisija kroz Kohezijsku politiku podržava projekte koji promiču cirkularnu ekonomiju, uključujući ponovnu uporabu otpadnih voda za navodnjavanje i čišćenje ulica.
- **Učinci:** smanjenje potrošnje svježe vode, očuvanje vodnih resursa, smanjenje troškova za lokalne zajednice.